TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Chung tay chống nạn hàng giả, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ

17:26 15/10/2022

Với mục đích trục lợi, các đơn vị sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng nhái, hàng vi phạm quyền sở hữu trí tuệ đã bỏ qua các chi phí đầu tư để phát triển thương hiệu, chất lượng, kiểu dáng sản phẩm, thay vào đó lợi dụng tên tuổi và sự đầu tư sẵn có của các nhà sản xuất khác để sản xuất, kinh doanh các sản phẩm làm giả, làm nhái của mình.

Nạn hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng đối với các mặt hàng phụ tùng, phụ kiện xe máy nói riêng, hàng hóa nói chung xuất hiện chẳng những ảnh hưởng đến quyền lợi người tiêu dùng, an toàn tính mạng của người sử dụng. Quan trọng hơn, dưới góc độ kinh tế, hàng giả, hàng nhái, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ đang làm phương hại rất lớn đến cả lợi nhuận và uy tín của những doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh chân chính, tạo tác động tiêu cực đến quyết định đẩy mạnh đầu tư của các doanh nghiệp.

Hiệp hội Các nhà sản xuất xe máy Việt Nam (VAMM) phối hợp với Văn phòng thường trực Ban Chỉ đạo quốc gia 389 tổ chức hội thảo với chủ đề “Phòng, chống hàng giả, hàng nhái, hàng xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ là xe điện, xe

máy, phụ tùng xe máy - Thực trạng và giải pháp" nhằm tìm giải pháp cho vấn đề hàng giả hàng nhái nói chung, xe máy, xe điện và phụ tùng xe máy nói riêng, đồng thời đi sâu hơn về vấn đề kinh doanh hàng giả trên nền tảng thương mại điện tử trong bối cảnh chuyển đổi số và hội nhập hiện nay.

Bà Đại Khả Quỳnh - Trưởng Ban Sở hữu trí tuệ, VAMM cho biết, Hiệp hội Các nhà sản xuất xe máy Việt Nam (gồm 5 thành viên: Công ty Honda Việt Nam, Công ty TNHH Yamaha Motor Việt Nam, Công ty TNHH Piaggio Việt Nam, Công ty TNHH Việt Nam Suzuki và Công ty Hữu hạn chế tạo công nghiệp và gia công chế biến hàng xuất khẩu Việt Nam -SYM Việt Nam) đã có thời gian phát triển lâu dài và tạo dựng được tên tuổi nhất định đối với các sản phẩm xe máy, phụ tùng xe máy mang thương hiệu công ty.

Tuy nhiên, ngành công nghiệp sản xuất xe máy cũng phải đối mặt với vấn nạn về hàng giả, hàng nhái, hàng vi phạm quyền sở hữu trí tuệ là xe điện, xe máy, phụ tùng xe máy. Tính đến tháng 10/2022, VAMM đã phát hiện và phối hợp cùng cơ quan chức năng xử lý thành công 292 trường hợp bán hàng giả, hàng nhái. Loại sản phẩm hay bị làm giả là nan hoa, dây phanh, lọc gió, tem đề can, bi văng, dây công tơ mét...

"Với mục đích trục lợi, các đơn vị sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng nhái, hàng vi phạm quyền sở hữu trí tuệ đã bỏ qua các chi phí đầu tư để phát triển thương hiệu, chất lượng, kiểu dáng sản phẩm, thay vào đó lợi dụng tên tuổi và sự đầu tư sẵn có của các nhà sản xuất khác để sản xuất, kinh doanh các sản phẩm làm giả, làm nhái của mình", bà Quỳnh thông tin.

Ngoài ra, các thành viên của VAMM cũng gặp khó khăn trong việc thực thi quyền sở hữu trí tuệ đối với các nhãn hiệu và kiểu dáng công nghiệp đã được bảo hộ tại Việt Nam. Trong các mẫu xe máy điện, xe máy 50cc đang được bày bán trên thị trường với đủ các mẫu mã, chủng loại, có không ít các sản phẩm mang yếu tố xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu và/hoặc kiểu dáng công nghiệp của các nhà sản xuất thuộc VAMM như: xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu và/hoặc kiểu dáng công nghiệp xe "Cub" của Honda, xe "Vespa" của Piaggio.

Tinh vi hơn, các đơn vị sản xuất xe máy điện nhái kiểu dáng công nghiệp của các dòng xe có thương hiệu chỉ thay đổi một số chi tiết nhỏ trong kiểu dáng công nghiệp được bảo hộ để áp dụng cho sản phẩm của mình, khiến việc xử lý càng trở nên khó khăn hơn.

Điều đáng bàn là các thành viên VAMM chưa sản xuất/nhập khẩu xe điện để bán tại thị trường Việt Nam. Tuy nhiên, các xe điện, xe máy 50cc mượn danh

các nhãn hiệu này đang được bày bán công khai tại nhiều cửa hàng và cả trên nền tảng thương mại điện tử như xe máy điện Dibao Pansy, xe máy điện Vespa Sunshine, xe máy điện Honda EV-cub. Thậm chí, các dòng xe phổ biến đã được bảo hộ kiểu dáng công nghiệp tại Việt Nam như SH của Honda… cũng bị nhái kiểu dáng, bà Đại Khả Quỳnh bày tỏ.

Đồng quan điểm, ông Nguyễn Đức Lê - Phó Cục trưởng Cục Nghiệp vụ - Tổng cục Quản lý thị trường cho rằng hành vi sản xuất, buôn bán hàng giả, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ xảy ra trên mọi lĩnh vực, địa bàn, ở cả khu vực sản xuất, lưu thông và xuất nhập khẩu, với mọi loại hàng hóa, từ hàng tiêu dùng thông thường đến các hàng hóa có giá trị cao, hàng hóa có chức năng quan trọng. Hàng giả, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ không chỉ sản xuất ở Việt Nam, mà còn sản xuất cả ở nước ngoài và đưa về Việt Nam tiêu thụ.

Nạn hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng đối với các mặt hàng phụ tùng, phụ kiện xe máy nói riêng, hàng hóa nói chung xuất hiện chẳng những ảnh hưởng đến quyền lợi người tiêu dùng, an toàn tính mạng của người sử dụng. Quan trọng hơn, dưới góc độ kinh tế, hàng giả, hàng nhái, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ đang làm phương hại rất lớn đến cả lợi nhuận và uy tín của những doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh chân chính, tạo tác động tiêu cực đến quyết định đẩy mạnh đầu tư của các doanh nghiệp này.

Về dài hạn, vấn đề này làm giảm chỉ số xếp hạng môi trường đầu tư của Việt Nam, đặc biệt trong bối cảnh Việt Nam đã ký kết nhiều hiệp định thương mại tự do nổi bật như CPTTP, EVFTA, trong đó việc bảo hộ thực thi quyền sở hữu trí tuệ luôn là một trong những nội dung quan trọng của cam kết.

Chỉ ra nguyên nhân của vấn nạn này là do lợi nhuận rất lớn, trong bối cảnh thương mại điện tử đang phát triển như vũ bão hiện nay, là mảnh đất màu mỡ để các đối tượng lợi dụng bán hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, ông Nguyễn Đức Lê kiến nghị cần sự tham gia quyết liệt của các hiệp hội chung tay cùng doanh nghiệp đấu tranh chống hàng giả, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, không rõ nguồn gốc. Bên cạnh đó, cần phải có những công cụ, giải pháp được pháp luật thừa nhận nhằm hỗ trợ lực lượng quản lý thị trường thực thi nhiệm vụ.

Ông Nguyễn Hữu Tuấn – đại diện Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số (Bộ Công Thương) thông tin, để nâng cao hiệu quả công tác phản ánh, khiếu nại của người tiêu dùng trong hoạt động thương mại điện tử, Bộ Công thương đã xây dựng cổng giải quyết tranh chấp trực tuyến online.gov.vn tiếp nhận thông tin, gửi khiếu nại, phản hồi thông tin phối hợp xử lý… Ngoài ra, Bộ Công Thương còn phối hợp với Bộ Thông tin – Truyền thông, Bộ Y tế, các cơ quan liên quan gỡ bỏ

các gian hàng, sản phẩm vi phạm.

Mai Anh